

1. כיף להכיר, א"ד (אהרן דוד) גורדון, AKA "הצדיק החילוני". פעיל בתנועה הציונית, חלוץ, חקלאי נמרץ, אינטלקטואל, פילוסוף והמנהיג הרוחני של "הפועל הצעיר" בארץ ישראל; מיליון כובעים, קרחת אחת. נולדתי ב-1856 בכפר טרויאנוב שבאימפריה הרוסית, ואם אתם שואלים את עצמכם "מה לי ולברונטוזאורוס הזה?" בעוד כמה שורות תאכלו את הכובע, ולא את שלי...

2. לא מרים את האף, למרות שנולדתי עם כפית ורסאצ'ה בפה למשפחה מיוחסת יוצאת-וילנה, ועוד פונקתי אקסטרה אחרי שכל ארבעת האחים הגדולים שלי מתו בילדות. בן יחיד זה תיק, וההורים זממו מעטפות מזומנים כדי שלא אעלה על מדי צבא האימפריה. אבל שוחד, מרמה והפרת אמונים זה כל כך 2020... צחקתי בכרצוף לסעיף 21 והתגייסתי, מתוך בוז לרעיון שהנטל ייפול על אדם אחר במקומי. אידיאליסט כן, אבל בריא מדי אף פעם לא הייתי, ואחרי חצי שנה הצבא הרוסי גזר עלי גימלים לצמיתות. הזדכיתי בבקו"ם של הצאר ניקולאי, התחתנתי עם בת דודי, ודוך אל החיים האמיתיים: עבודות מנהליות באחוזה חקלאית, 7 ילדים (שרק שניים מהם שרדו), אינספור ערבי פעילות תרבותית-ציונית לבני נוער וטונות של לימודים תורניים.

ב-1904 החלטתי לשנות פאזה ולעלות לארץ ישראל. הרצל אמר.

4. חזון. אין דרך אחרת לקרוא את העיניים הצלולות הללו (נשבע שלא פילטרתי). וחזון פציפיסטי הוא לא דבר שמשתנה. אפילו אם, נניח, ב-1908 תוקפים אותך שודדים ערבים ביפו, עם ירי וכל הדרמה, ואתה נפצע קשה, מובהל לבית חולים וגוסס שם שלושה שבועות, לפני שאתה איכשהו מצליח לחזור למדדים סדירים ולהתלוצץ עם רופאיו. מהאשפוז יצאתי עם גוף עוד יותר רעוע וחזון שלא איבד פוטון אחד מהברק שלו: זכותם המוסרית של היהודים על ארץ ישראל תיקנה בכוח העבודה, לא בכוח החרב! תקראו לי "תמים", תקראו לי "אידיאליסט", תקראו על שמי את חוף הים הכי שווה בארץ – you name it.

6. שומעים את השקט הזה? דגניה א'. עברתי לכאן ב-1915, שבע שנים לפני שאמות מסרטן בגרון. עד אז לא התקופה הכי פנאן בעולם: העות'ומאנים מקשיחים את היחס כלפינו אחרי שנחשפה מחתרת ניל", ומתכוני סייטן של אהרונים מחכים לי מיותמים על השיש, כי אפילו הקמח על הקשקש. אבל כאקזיסטנציאליסט מושבע בנית לי בדיוק את החיים שרציתי: ביום קורע את התוכנס בנטיעות וקטיף, בערב מתמלל את המחשבות שלי לכתבת הגות ומאמרים, ומחליף מכתבים עם מלאן חברים. לא רוצה להשוויץ, אבל אחת מהם היא רחל המשוררת. כמה אנשים יכולים להגיד שיש להם חברה על שטר? בכל אופן, שמח להיות אוזן, ועושה חתיכת מאמץ להרים את החבר'ה מהייאוש. בערוב ימי כבר ירד לי לגמרי מהאנושות, עם כל התככנות והאינטרסנטיות שהקיפו אותי. עכשיו אני קבור פה, בדגניה. תקפצו איזה יום להגיד שלום ולהניח אבן? אולי אפילו תקמבנו לי על הדרך איזה מוקפץ ירקות? הנה, קיבלתם ספווילר: אין Wolt בן עדן.

3. היפסטר עם כז"ם? Hell no!
אותי לא תמצאו יושב בפלורנטין על נטול עם סויה. מצד שני, גם לא אתפס בעדשת הטיקטוק יורד על עראייס. צמחוני מסיבות אידיאולוגיות, "לא אוכל חברים". בתקופתי זה היה חריג, היום היה הולך לי אחלה קלף. לארץ הגעתי בגיל 48, חלש גופנית ועם כושר של כוכב ים, מה שלא הפריע לסחבק לסרב למשרות פקידותיות ובמקומן לתת עבודת כפיים בשדה כמו די-9 אנושי. מתוך אמונה שהיעדר העבודה היצרנית והחיבור לאדמה הם המקור לכל השיט שהעם היהודי הדרדר אליו. תפסתי מלקוש ומשרת חקלאי שכיר בעין גנים, מטר מפתח תקווה, וזהו – אני והאדמה, ורק אלוהים יעצור אותי.

5. ואם כבר חוף, את קמטי החשיבה האלה לא קונים ברביצה מול "דן כנורמה": שומר מצוות אדוק, אבל קנאות דתית היא ממני והלאה; מושפע מטולסטוי, אבל מבקר אותו בחריפות; מסייע לגיבוש מפלגת "הפועל הצעיר", אבל מברז מהישיבות בגלל סלידה ממוסדות פוליטיים; חברותי, אבל נוטה להשתבלל; כותב הגות אל תוך הלילה אחרי יום מפרך של עבודת אדמה, אבל מסרב לקבל שכר סופרים. כי לא גוזרים קופון על תורה. הכל במחשבה עמוקה ואלסטית, עם אפס דעות שבלוניות ושום שיקולי "לייקים".